

‘Mijn naam is niet belangrijk’ van Hennie Jetzes uit Landgraaf is een waardig requiem voor de gesneuvelden

De Limburger - Peter Lenssen

Werkgroep Limburgse Schrijvers

03-06-2025



Hennie Jetzes. © Privé

Landgraaf. In de Literaire Hoek besteden Limburgse auteurs, verenigd in de Werkgroep Limburgse Schrijvers, wekelijks aandacht aan lezen en literatuur in Limburg. Deze keer: Peter Lenssen over de nieuwe roman van Hennie Jetzes.

Soms verschijnen er van die zeldzame juweeltjes. Zoals *Mijn naam is niet belangrijk* van fotograaf en uitgever Hennie Jetzes (Azulpress). Een *document humain*, zoals we dat noemen, een literair en fotografisch monumentje voor de Grote Oorlog, samengesteld uit frontbrieven van Duitse studenten, gedichten, romanfragmenten én foto's door Hennie Jetzes gemaakt. Ook vormgeefster Nathalie Arts verdient een pluim, want het boek in A4-formaat is een klein kunstwerk geworden.

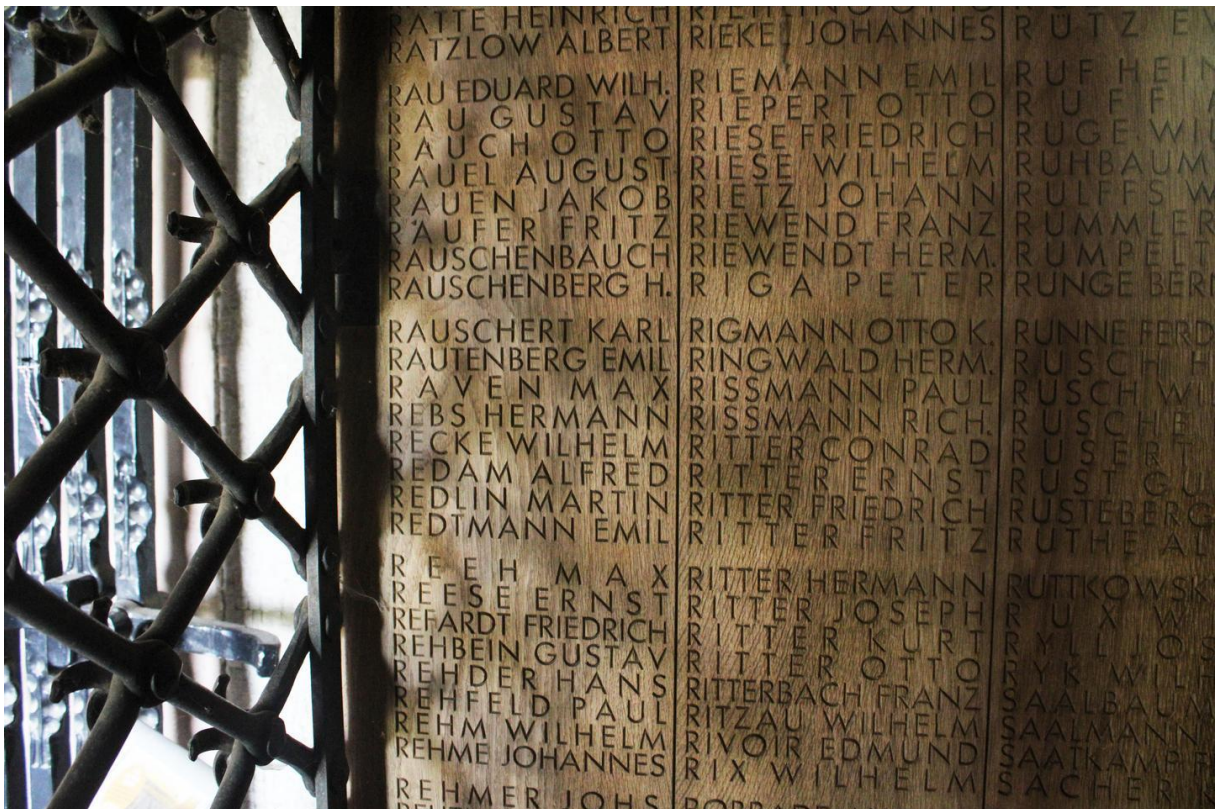
Omdat ik me sinds mijn roman *Het theater der herinneringen* verdiep in de Eerste Wereldoorlog, had ik al eerder contact met Hennie. Ik was ervan op de hoogte dat hij al een tijd rondliep met plannen expressionistische gedichten van August Stramm, op 1 september 1915 aan het Russische front gevallen, te combineren met eigen fotografisch werk.

Randverschijnselen

Hennie heeft oog voor wat je de 'randverschijnselen' van een oorlog zou kunnen noemen. De kleine dingen die onbeduidend lijken en in het grote woeden vaak niet worden opgemerkt. Een soldatenmuts, de pikkel van een helm, een kunststof klapproos op een kerkhofmuur, een stenen wand met namen van Duitse gevallen (zóveel namen dat iedereen lijkt te verdwijnen in dat grijze

letterlandschap), ruw uitgehakte basalkruisen op een beschaduwde grasveld en een twaalfstal obscuur belichte gasmaskers. Het kost geen moeite je de angstige, lege, dode ogen achter die maskerventers voor te stellen. Een speciale plaats is ingeruimd voor de beroemde beelden van Käthe Kollwitz: een treurende moeder en vader op de Duitse begraafplaats in het Belgische Vladslo.

Laat ik de teksten niet vergeten! Broeder laat ons arm in arm ten strijde trekken. Stormen. Voorwaarts. Looppas. Sla de trommel voor ons Duitse vaderland. Waar is de hoornblazer! De hoornblazer? Recht in het machinegeweevuur. Stop! Gas! Gas! Waar zijn die rotmaskers? Niets erger dan eindigen als een vis op het droge, snakkend naar adem, languit op een brancard, verzopen in je eigen longen. Je mag blij zijn als je lijk in de door kanonvuur omwoelde aarde wordt teruggevonden.



De omslag van 'Mijn naam is niet belangrijk'. © Privé

Betekenis

Aarde bloedt onder helmknop. Schreeuw zweept leven. Adem smelt tot lood. Tijd baart uitputting, jongt de dood. Glinster traant, glaast vergeten.

Zomaar wat beklivende woorden die ik uit de gedichten van August Stramm bij elkaar schraap. Lees die gedichten! Hennie heeft er een zevental, prachtig vertaald door Erik de Smedt, in zijn boek opgenomen. Er wordt beweerd dat woorden altijd te kort schieten als het om heftige gebeurtenissen gaat, maar is het niet aan ons, lezers, ze steeds opnieuw betekenis te geven?

Kurt Lommatsch, schreef op 28 oktober 1914 aan zijn ouders: 'Lieve ouders, lieve zuster! Nu moet ik u de droeve tijding brengen, dat onze goede, lieve Rudi op zondag 25 oktober, des avonds om zeven uur tijdens de stormaanval op het dorp G., tegelijk met zovele anderen van ons regiment, gesneuveld is. (...) Hartelijke groeten van uw thans nog enige zoon.

Het boek kost 25 euro en is te bestellen bij Azul Press (www.azulpress.com).